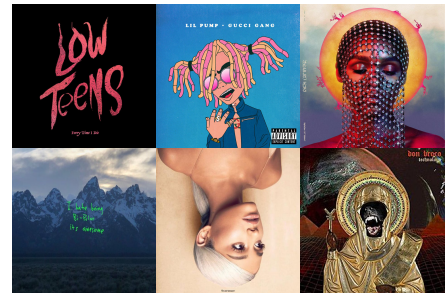

Kunsttheorie havo 4 2018-2019

Les 4: Muziekanalyse

Muziek bestaat uit allerlei onderdelen. Instrumenten die worden bespeeld, de vorm, dynamiek, tempo, toonhoogte en toonduur. Als je muziek beschrijft let je op de volgende begrippen (muzikale kenmerken):

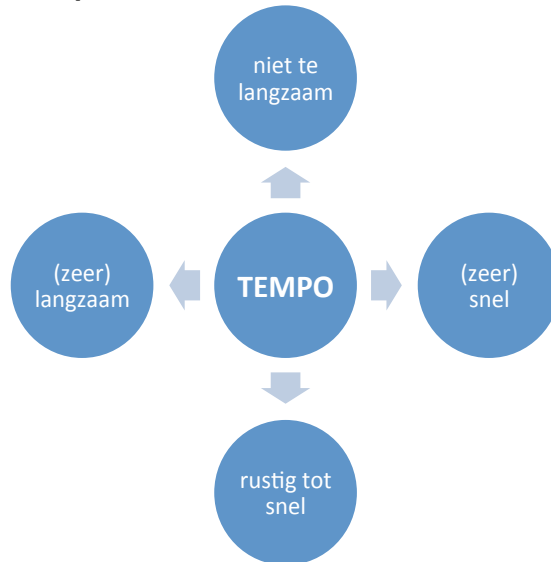

Muzikale middelen	Onderdelen	Extra aanwijzingen
Toonhoogte (hoogte van klanken, instrumenten en/of stemmen)	Hoogte	Hoog/laag
	Melodie	Opeenvolging van klanken van verschillende toonhoogte en ritme
	Akkoorden	Samenklank van verschillende tonen (dissonant/consonant)
	Harmonie	Homofonie/polyfonie
Toonduur/Ritme	Maat	Tweekwarts/driekwarts etc.
	Ritme	Kort/lang accenten
	Syncope	Ritmisch accent dat niet op de tel wordt gespeeld, maar ervoor/na
Tempo	Tempo	Hoog/laag – snel/langzaam
	Tempowisseling	Vertragen/versnellen
Dynamiek (klanksterkte)	Klanksterkte	Zacht/hard en sterker worden/zachter worden
Klankkleur (timbre)	Klankkleur	Individuele instrument/individuele stem/samenklank Warm, donker, schel, helder
	Combinatie stemmen/instrumenten	Koor/strijkorkest Blaasorkest/band
Vorm en vormelementen	Motief	Klein melodisch of ritmisch gegeven (in een thema)
	Thema	Bepalende muzikale zin in muziekstuk
	Symfonie	Instrumentale compositie door symfonieorkest
	Lied	Vocale compositie (Couplet, refrein, bridge)

Hieronder staat het model **TEMPO**.

Er zijn verschillende begrippen om tempo aan te duiden.

Bespreekmodel TEMPO

Vraag 1

Beluister een gedeelte van het volgende stuk.

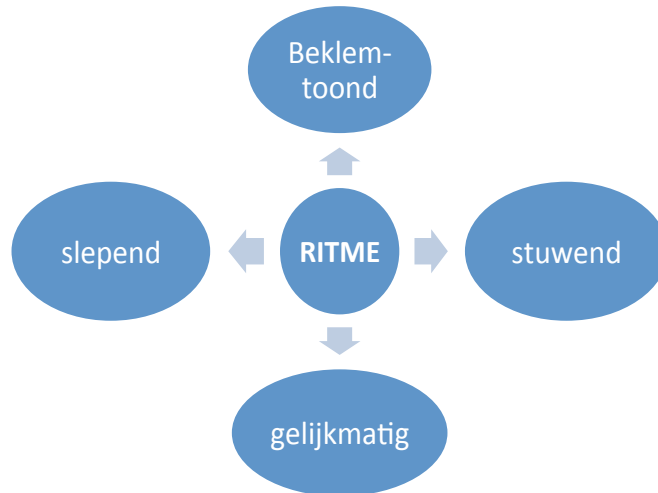
<https://www.youtube.com/watch?v=aYAJopwEYv8>

a) Wat voor een **tempo** wordt hier gebruikt?

b) Dit stuk heet Flight of the Bumblebee (vlucht van de hommelmot). Er wordt een vliegende hommelmot uitgebeeld. Hoe hoor je dit terug in het muziekstuk? Leg dit uit aan de hand van **muzikale kenmerken**.

Hieronder staat het model **RITME**.

Bespreekmodel RITME

Vraag 2

a) Beschrijf het ritme van het volgende muziekstuk:

<https://www.youtube.com/watch?v=0S43lwBF0uM>

b) Wat valt je verder op aan de video?

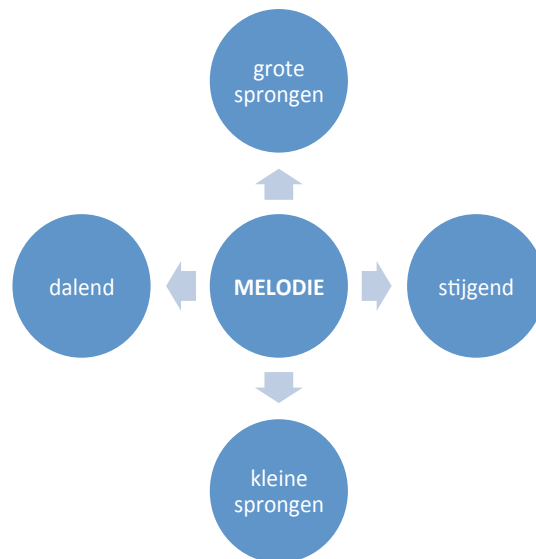
Wat is nou het verschil tussen tempo en ritme?

Tempo = Snelheid van een muziekstuk, dit tik je met je voet mee. Versnellen en vertragen horen hierbij.

Ritme = Afwisseling tussen korte en lang tonen (toonduur, accenten, maatsoorten)

Hieronder staat het model **MELODIE**.

Bespreekmodel MELODIE

De melodie is datgene wat je vaak meezingt met een muziekstuk. In klassieke muziek en jazz wordt de melodie ook wel **thema** genoemd.

Korte herkenbare melodieën worden vaak een **motief of een riff** genoemd.

Vraag 3

Beluister onderstaand fragment.

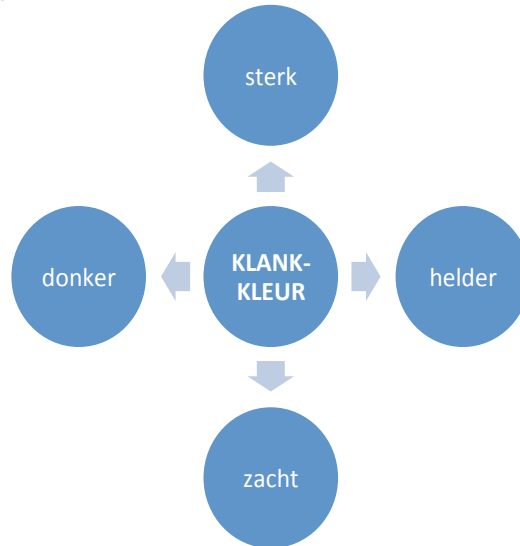
<https://www.youtube.com/watch?v=bl7DT0xUsvA>

a) Van **0.10 t/m 0.30** wordt het **couplet** gezongen. Wat kan je vertellen over de melodie?

b) Van **0.32 t/m 0.43** hoor je het **refrein**. Wat valt je daar op aan de melodie als je deze vergelijkt met het couplet?

Hieronder staat het model **KLANKKLEUR**.
Klankkleur wordt ook wel **timbre** of **sound** genoemd.

Bespreekmodel KLANKKLEUR

Vraag 4

Klankkleur (ook wel timbre) is het specifieke muzikale geluid van een instrument of stem. De klankkleur zorgt er voor dat je bijvoorbeeld het verschil hoort tussen een viool en een piano.

Vergelijk Seven Nation Army van The White Stripes (<https://www.youtube.com/watch?v=0J2QdDbelmY>) met die van Ben l'Oncle Soul (<https://www.youtube.com/watch?v=UDNG4ewlkXk>)

Omschrijf het verschil in instrumentatie en klankkleur.

Vraag 5

Beluister het volgende muziekstuk (programmamuziek):

L'elephant (De olifant):

<http://musiclessons.nl/l'elephant.html>

Leg uit welke keuzes de componist heeft gemaakt ten aanzien van de **klankleur**.

Optioneel:

Met het volgende fragment kun je instrumenten oefenen. Eerst hoor je het hele orkest, vervolgens de orkestgroepen en daarna solo's van individuele instrumenten. Noteer van 2:00-7:30 welke instrumenten je achter elkaar hoort soleren.

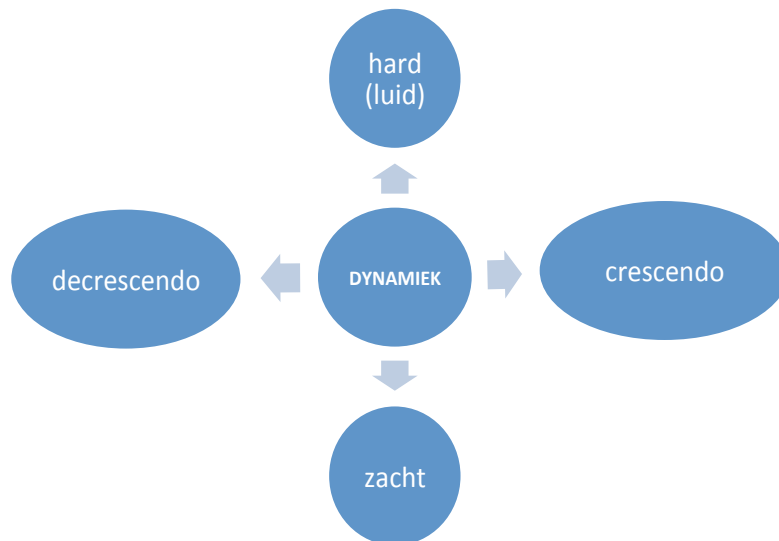
<https://www.youtube.com/watch?v=4vbyhU22uAM>

Voor wat basisinformatie kijk hier:

<http://musiclessons.nl/muziekinstrumenten.html>

Hieronder staat het model **DYNAMIEK**.

Bespreekmodel DYNAMIEK

Vraag 6

Beluister 'It's all so quiet' van Björk. Welke functie heeft de dynamiek in dit nummer?

<https://www.youtube.com/watch?v=htobTBICvUU>

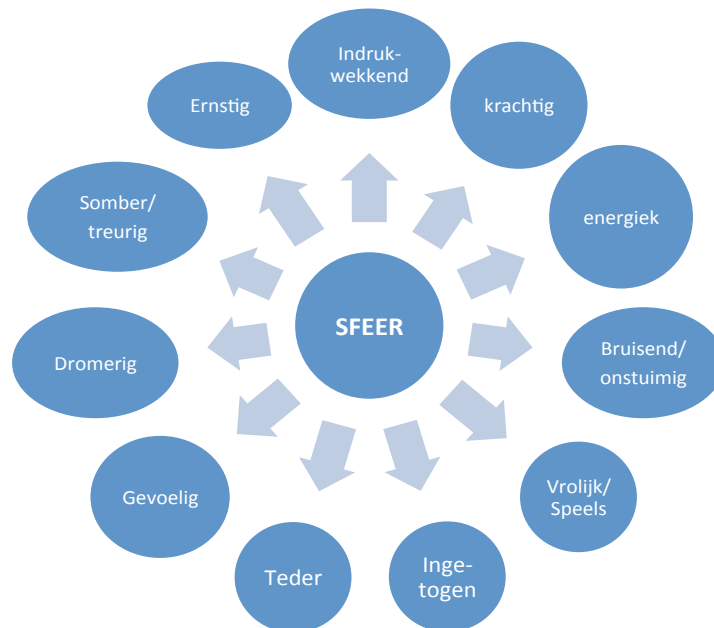
Vraag 7

Beluister het eerste gedeelte (tot 1.40) van het stuk 'Also Sprach Zarathustra' van de componist Richard Strauss. Wat kan je over de dynamiek vertellen?

<https://www.youtube.com/watch?v=o5bU7ibqGko>

Hieronder staat het model **SFEER**.

Bespreekmodel SFEER

Vraag 8

Beluister de volgende twee stukken en beschrijf uitvoerig welke sfeer ze hebben en vooral **waarom**. Gebruik hiervoor muzikale kenmerken.

Fragment 1

<https://www.youtube.com/watch?v=wAPpVplHiDE>

Fragment 2

<https://www.youtube.com/watch?v=xjV5AngrjJk>

VORM

Met de genoemde vormgevingsmiddelen (toonhoogte, toonduur, dynamiek en klankkleur) creëren componisten muziekstukken, composities, en nummers.

Opdracht 9

Beluister 'Green & Gold' van Lianne La Havas. Zij schrijft popliedjes met een herkenbare liedstructuur. Schrijf de structuur van het nummer op: Couplet = A, Refrein = B en Bridge = C

<https://www.youtube.com/watch?v=qnogG7IMj8o>